

Täysistunto

Torstai 20.2.2025 klo 16.00—21.33

5. Yle kuriin nyt!

Kansalaisaloite KAA 7/2024 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan. — Ja keskustelua. Ja siellä ensimmäisenä käyttää puheenvuoron edustaja Keskisarja, olkaa hyvä.

Keskustelu

20.09 **Teemu Keskisarja ps:** Arvoisa puhemies! Kansalaisaloite perää kuria. No, parlamentaarikon käteen eivät käy keppi ja vitsa. Puhun pikemmin isällisestä huolenpidosta.

Yleisradio on, ehkei kuriton vaan ylettömän muotitietoinen. Joskus Yle ostaa ideologioiden merkkivaatteita, pynttäytyy arvojen meikkeihin ja ripustautuu trendien henkareihin. Satavuotias media muistuttaa teiniä ulkonäköpaineissaan. Yle hakee kaveripiirin hyväksyntää hölmöilylläkin — pipo päässä pakkasella olisi noloa. Mikäpä siinä, ajanhenki huokuu aina median sesonkeihin ja kuoseihin, mutta onko Ylen takki auki nyt, kun uusin todellisuus vihmoa? Kenties lempiasu onkin maailmalla jo alaston.

Pahoittelut, pikku puheenvuorooni ahdan hankalia käsitteitä: Tsoukkiherännäisyys, rasismin vastainen itseinho, sateenkaari-industrialismi ja ilmakehäkiihko lienevät vanhentunutta krääsää. Turha tuputtaa sitä ruutuun uutuutena, saati ajattomana kesto-suosikkina.

Kansalaisaloite pyrkii julkisrahoitteisen propagandan riisumiseen. Oikein. Kuka kaipaavaivopesua kolisevalla pesukoneella ja keinotekoisilla kemikaaleilla?

Sanon mitä tahansa historiasta, oppositiot huudahtavat: ”se nyt ei vaan ole tätä päivää”. Käännänpä väitteen kerrankin ympäri: tsoukkiherännäisyys, rasismin vastainen itseinho, sateenkaari-industrialismi ja ilmakehäkiihko eivät enää ole tätä päivää.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen.

20.12 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa rouva puhemies! Julkisen talouden sopeuttaminen on välttämätöntä, jotta Suomi ei velkaannu hallitsemattomasti ja voimme taata yhteiskuntamme hyvinvoinnin, palvelut ja toimintakyvyn myös tuleville sukupolville. Jokaisen verovaroilla toimivan tahon on kannettava vastuunsa säästötalkoissa, eikä Yleisradio voi olla poikkeus. Yle kuriin nyt! -kansalaisaloite on nostanut tärkeän keskustelun esiin, ja kiitän kansalaisaloitteen tekijöitä heidän aloitteellisuudestaan.

Arvoisa rouva puhemies! Aloitteessa esitetään perusteltuja näkemyksiä Ylen rahoituksen tarkkarajaisuudesta ja vastuullisemmasta varojen käytöstä. Ylen rahoitus suhteessa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

asukaslukuun on toiseksi suurin Pohjoismaissa, ja sen julkisen palvelun tehtäväkenttä on laaja. Aloitteessa tuodaan esiin huoli siitä, että Yle kilpailee kaupallisen median kanssa ja että sen taloudellinen asema on liian vahva. Aloitteessa on tuotu ilmi, että Evan tutkimuksen mukaan yli puolet suomalaisista kannattaa Ylen rahoituksen leikkaamista. Meidän kansanedustajien on syytä ottaa tämä asia vakavasti.

Arvoisa rouva puhemies! Aihetta on käsitelty eduskunnassa jo aiemmin. Parlamentaarinen työryhmä on jo sopinut Ylen rahoituksen indeksitarkistusten jäädyttämisestä vuosiksi 2025—2027 sekä Ylen verotuksen kiristämisestä. Työryhmän sopua on tärkeä kunnioittaa, sillä parlamentaarinen yhteistyö vahvistaa Ylen riippumattomuutta. Riippumaton tiedonvälitys on demokratian ja demokraattisen yhteiskunnan kulmakiviä. Myös Ylen on sopeuduttava muuttuvaan taloustilanteeseen. Kannatan parlamentaarisen työryhmän linjaa ja sen aikaansaamaa sopua. — Kiitos, arvoisa puhemies!

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki.

20.15 Anne Rintamäki ps: Arvoisa rouva puhemies! Keskustelemme kansalaisaloittees- ta, jonka takana ovat Kokoomusnuoret, Kristillisdemokraattiset Nuoret sekä Perussuomala- lainen Nuorisio. Nuorisojärjestöjen kansalaisaloite peilaa hyvin kansalaisten tahtoa sille, että Ylen rahoituksesta olisi varaa supistaa vaikka millä mitalla. Vuonna 2022 arvo- ja asennetutkimuksessa yli puolet suomalaisista oli sitä mieltä, että Ylen rahoituksesta pitäisi leikata osana sopeutustoimia. Minä yhdyn Suomen kansan enemmistön sekä edellä mainit- tujen nuorisojärjestöjen kantaan. Kannatan aloitteen henkeä, vaikka sinänsä Ylen rahoitus onkin parlamentaarisen sovun takana.

Ylestä leikkaaminen on osoittautunut käytännössä vaikeaksi juuri tuon parlamentaari- sen sovun vaatimusten vuoksi. Ylen rahoitus on laitettu niin kovien lukkojen taakse, että avaimia on vaikea löytää. Perustuslain muuttaminenkin on helpompaa kuin yleisradioyhtiön. Parlamentaarisisessa työryhmässä mukana olleet kansanedustajat Vigelius ja Keskisarja kuitenkin onnistuivat tehtävässään hyvin, koska Yleen tehtiin historialliset vaikkakin edelleen pienet leikkaukset. Kiitos heille. Henkilökohtainen mielipiteeni on, että karsittavaa on vielä tulevaisuudessakin.

Arvoisa rouva puhemies! Kuulemme jatkuvasti vertauksia siitä, kuinka persut taas Yleisradiota rapauttamalla puuttuvat vapaan median toimintaan ja sisältöön. Pelotteluja on esimerkiksi sananvapauden ja demokratian horjumisesta, kun Ylen rahoitukseen puututaan. Kiihkeimmät arvostelijat sanovat, että olemme Orbánin ja Putinin tiellä. Tosiasiassa Ylen tarjonnassa on paljon turhaa, jolla ei ole mitään tekemistä tällaisten asioiden kanssa. Ylen kanavilta tulee ja on tullut paljon ihan kuraa, kuten ”Jalkojen välissä”, ”Mä tuun”, ”Seksi-Suomen historia”, ”Alaston matka”, ”Melonit ja banaanit” tai ”Koukussa strippaukseen”. Näidenkö tarjoaminen verorahoilla on demokratiaa ja sananvapautta? Lisäksi monimuotoisuuden ymppääminen kaikkiin ohjelmiin alkaa tulla jo korvista ulos. Kiintiöhenkilöiden vilahtelu toistuvasti eri ohjelmissa on väsyttävää. Sen sijaan tervetulleita ovat ”Elämäni Biisi”, urheiluohjelmat, Kummelin uusinnat, Velipuolikuut ja kotimaiset viihdeohjelmat ajalta, jolloin asioista sai puhua oikeilla nimillä ilman mielensäpahoittajien joukkohysteriaa. [Sanna Antikainen: Ja Arto Nyberg!] Esimerkinomaisesti heitän vaikkapa ”Hyvien ihmisten kylä”, ”Puhtaat valkeat lakanat” ja ”Lehmän vuosi”, joita on saanut ilolla seurata alkuvuodesta lähtien — puhumattakaan viime vuosituhannella ”Rintamäkeläiset”, semmoinenkin on ollut. [Naurua]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

Arvoisa puhemies! Ajatelkaapa seuraavaa: Viron yleisradioyhtiö tulee toimeen 42 miljoonan vuosirahoituksella, eikä sielläkään mielestäni demokratia ole sen huonompaa kuin meilläkään. Meidän Yleisradiomme vetää suunnilleen 14 kertaa enemmän rahaa vuosittain. Minne se raha uppoaa? Viime vuonna uutisoitiin Ylen toimitusjohtajan kuukausipalkan olevan 28 000 euroa, ja korotus edellisvuodesta oli 7 100 euroa vuodessa. [Perussuomalaisen ryhmästä: Vaikeat ajat!] Ei siis ole ihme, jos kulut ovat suuret: johtajia ja pikkupomojahan siellä riittää.

Pelkästään Yle Areenan avaamalla näkee kaikenlaista turhaa hömppää, josta en itse vapaaehtoisesti maksaisi penniäkään. Voitaisiinko harkita näiden hömppäsältöjen laittamista edes maksumuurin taakse, jotta kuluttaja saisi itse päättää, haluaako maksaa näistä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Peltokangas.

20.20 Mauri Peltokangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsitlemme jälleen kansalaisaloitetta — tämä on hienoa, demokratia toimii.

Ensinnä tahdon tässä tietenkin kiittää KD:n, kokoomuksen ja tietenkin oman joukkueeni, perussuomalaisen, nuorisjärjestöjä tästä hienosta ja aika iskevästi nimetystä kansalaisaloitteesta ”Yle kuriin nyt”. Yle toden totta olisi saatava kuriin. Mielenkiintoistahan Ylen kuriin saamisessa on se, että Yleä koskevat muutokset ovat parlamentaarisen yhteisymmärryksen ja sovun takana. Parlamentarisessa työryhmässä on siis edustajia jokaisesta puolueesta. Ajatelkaa, miten järjetöntä on se, että edes hallitusenemmistö ei riitä valtion yleisradioyhtiön ongelmien korjaamiseksi. [Jouni Ovaska: Heikko hallitus!] Saimme tästä esimakua nyt, kun parlamentaarinen työryhmä asetettiin ja Yleen tehtiin pienimuotoiset leikkaukset, jotka toki silti olivat Ylen historian suurimmat, hyvä niin — miten suuren työn takana sekin oli. Joka tapauksessa haluan antaa tässä kohtaa suurta kiitosta perussuomalaisille kollegoille, kansanedustajille Vigeliukselle ja Keskisarjalle, jotka puolustivat linjaamme ja tekivät kaikkensa Ylen rahoituksen leikkaamiseksi ja tehtävien järjeistämiseksi.

Arvoisa puhemies! Kannatan lämpimästi aloitteen henkeä, ja mielestäni nyt saatuja parlamentaarisesti sovittuja suurempia leikkaukset olisivat tarpeen. Meitähän pelotellaan nyt sitten jatkuvasti kaikenlaisella maailmanlopun maalailulla, kuinka nyt demokratian sananvapaus tai vähintään Pikku Kakkonen ja Ylen Avara luonto ovat vaarassa leikkauksien vuoksi. Sitten kun me mennään ihan oikeasti konkretiaan, niin Ylellähän vähennettiin muun muassa herrojen autonkuljettajia ja hieno Bemari, päälliköiden tulospalkkioita ja bonuksiakin leikattiin. Toki muitakin työpaikkoja vähennettiin. Harmi, että Pasila hyökkää säästöineen hienoja maakuntatoimituksia vastaan, sitä pidän harmillisena.

Arvoisa puhemies! Jotta Ylen ei tarvitsisi poistaa ohjelmistostaan eduskunnan täysistuntoja ja sitä oikean tiedon välitystä, niin annan aivan muutaman esimerkin niistä toiminnoista, joiden kustantamista verorahoin kyseenalaistan vankasti. Aloitetaan vaikka Ylen Areenasta. Miksi sinne ylipäätään ostetaan jatkuvasti ulkomaisia hömppäohjelmia suomalaisen verorahoilla? Eikö meillä nyt ole jo ulkomaalaisia suoratoistopalveluita pilvin pimein markkinoilla? Itselläni niitä ainakin on käytössä useampia. Silloin kun tekee mieli katsoa jotain elokuvaa, niin katsotaan. Mutta Ylen ei niitä tarvitsisi ostaa, koska siellä on paljon sellaista, mitä he voisivat sen sijaan näyttää. Meillä on vaikka kuinka paljon näitä erilaisia vaihtoehtoja näihin juttuihin. Niitä voisivat ihmiset vapaaehtoisesti ostaa ihan omilla

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

tienaamillaan rahoilla. Kysymys: miksi Ylen pitää kilpailla siis yksityisten markkinoiden kanssa?

No, sitten kun me päästään Ylen omaan ohjelmatarjontaan, niin sanotaan nyt vaikka näin suoraan, että kynsisakset saa heittää kyllä romukoppaan ja kaivaa puutarhasakset esiin, tai itse asiassa otetaan moottorisaha. Mietitään oikein porukalla, ovatko esimerkiksi seuraavat ohjelmat perusteltua verorahojen käyttöä, onko näillä merkitystä sananvapauden, demokratian, vapaan lehdistön tai muiden ylevien periaatteiden kannalta — edustaja Rintamäen hyvää listaa jatkaakseni: Sinkut paljaana, Pillupäiväkirjat, Sointu Borg & Tyrkyt, somalin- ja arabiankieliset uutiset, Queerruutu, Deittaavat daamit, Treffeille ympäri maailmaa ja Tuontirakkautta. Ja tässäkin vain pieni pintaraapaisu siitä, mitä Yle meille tarjoaa verorahojen vastineeksi. Lista on aivan järkyttävän pitkä. Nimittäin jos luettelisin ne kaikki, niin viisi minuuttia tässä ei riittäisi.

Koska haluan korrektisti jättää muillekin edustajille puheenvuoron tässä keskustelussa, tai en vie teidän aikaanne enempää, niin totean vain, että ihan oikeasti, milloin me saamme stopin sille naurettavalle pelleilylle, että verrokkimaa tuossa pikkuisen etelään päin pärjää noin kymmenellä prosentilla siitä, mitä tässä maassa suolletaan siihen propagandakoneistoon, mitä se pääsääntöisesti ainakin poliittisissa julkaisuissaan suoltaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraavaksi edustaja Sillanpää.

20.24 Pia Sillanpää ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on tänään erittäin ajankohtainen kansalaisaloite nimeltä Yle kuriin nyt. Uskallan väittää, että Yleisradio ja sen toiminta koskettavat jokaista suomalaista jollain tavalla. Siksi haluan puhua Ylen roolista ja sen toiminnasta suomalaisella mediakentällä.

On selvää, että Yle on ollut jo pitkään yksi suomalaisen median päätoimijoista. Nyt onkin aika keskustella vakavasti siitä, onko tällä valtakunnallisella toimijalla minkäänlaisia rajoja omalle toiminnalleen tai vastuuta siitä, mitä se julkaisee ja tuottaa. Yle kuriin nyt -kansalaisaloite itsessään avaa tärkeän keskustelun ja antaa meille kaikille mahdollisuuden arvioida Ylen roolia ja sen toimintaedellytyksiä nykypäivän mediaympäristössä.

Tämän kansalaisaloitteen taustalla on aito huoli Ylen poliittisesta puolueettomuudesta ja sen roolista siinä, mitä meidän verorahoillamme tuotetaan. Ylellä on erityinen asema Suomessa, koska se saa rahoituksensa suoraan kansalaisilta eli meiltä kaikilta verorahojen muodossa. Tämä tuntuu monesti unohtuvan, kun ihmiset ajattelevat Ylen olevan ilmaista ja ettemme maksaisi siitä mitään. Jokaisen tulee muistaa, että Yle rahoitetaan tavallisen suomalaisen kukkarosta. Tästä syystä Yle on meille veronmaksajille vastuullinen ja tilivelvolinen.

Yle ei ole kaupallinen toimija, kuten esimerkiksi MTV, eikä sen toiminnan tavoitteena ole tavoitella voittoa. Ylelle on erityisen tärkeää noudattaa journalistisia periaatteita ja tuottaa puolueetonta uutisointia kaikessa toiminnassaan. Kun Ylen tuottamaa sisältöä tai sen tekemiä päätöksiä kritisoi, sorrutaan liian usein puhumaan lehdistönvapaudesta tai siitä, että kritiikillä yritettäisiin sensuroida jotain. Siitä ei ole kuitenkaan kyse. Kun meidän oman maamme julkinen mediatalo keskittyy julkaisemaan esimerkiksi ohjelmia päiväkirjoista, joissa käsitellään naisten alapäitä, tai tekee somalinkielisiä uutisia, on mielestäni perusteltua kysyä, mitä ihmettä tässä maassa tapahtuu ja mihin minun verorahojani käytetään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

Ylen ohjelmanprofiili on monelta osin muuttunut vuosien varrella. Se tuottaa vähemmän ohjelmaa kotimaisesta kulttuurista ja entistä enemmän viihdettä, joka poikkeaa sen alkuperäisestä tehtävästä. Ylen päätehtävä ei ole viihdyttää vaan tarjota tasapuolista ja laadukasta journalistista sisältöä koko maasta kaikille suomalaisille. Ylen harjoittaman uutisoinnin valikoivuus herättää kuitenkin useita kysymyksiä siitä, onko mediassa enää mahdollista säilyttää todellista tasapuolisuutta ja objektiivisuutta. Tiedämme kaikki, kuinka suuri rooli medialla on yhteiskunnan mielipiteiden muokkaajana. Muun muassa koronapandemian aikana kiinnitin huomiota siihen, että Yle osallistui omalta osaltaan pelkopropagandan päivittäiseen levittämiseen. Ylen täytyy pysyä luotettavana ja tasapuolisena tiedonvälittäjänä, eikä sen pidä ajaa ideologisia tai poliittisia intressejä. Tässä Ylellä on korjattavaa.

Lisäksi on syytä pohtia, onko Ylen rahoituksen malli edelleen ajantasainen. Ylen rahoitus perustuu pääasiassa maksuun, joka kerätään suoraan kansalaisilta. Olisikin tärkeää, että rahoituksen käyttötarkoitukset olisivat läpinäkyviä rahoittajille eli kansalaisille.

Kansalaisia on puhuttanut jo vuosia Ylen johtajan yli 300 000 euron vuosipalkka. Se ei kerta kaikkiaan istu suomalaisen oikeustajuun sopivasta palkasta tällaiseen tehtävään. Lisäksi itselleni tuli täysin uutena tietona se, että Ylen johtoryhmällä on ollut käytössään Bemari ja siinä oma kuljettaja. Tämä osoittaa vain ja ainoastaan sen, että leikattavaa löytyy varmasti lisää Ylen toiminnasta.

Mielestäni Ylen roolin nyky-Suomessa tulee olla vain se, että se tuottaa ajankohtaista ja riippumatonta tietoa suomalaisille. Ylen ei tule olla poliittisesti valjastettu mediatyökalu. Ylen uutisoinnin tulee perustua faktoihin ja edustaa laajasti erilaisia näkökulmia, jotta sitä on perusteltua jatkaa kansalaisten rahalla.

Kansalaisaloite ”Yle kuriin nyt” tuo esille tarpeen tarkistaa Ylen roolia ja toimintaa suuressa mittakaavassa. Yle tarvitsee lisää avoimuutta, riippumattomuutta ja tilivelvollisuutta. Kansalaisina meillä on oikeus vaatia, että Yle palvelee suomalaista yhteiskuntaa tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti. On siis aika vaatia, että Yle ottaa vastuun siitä, millä tavalla se toimii ja minkälaista sisältöä sen on todella tarkoitus tuottaa meille kaikille. Toisin sanoen tämä tarkoittaa sitä, että Pikku Kakkonen ja hiihtokisat menevät jatkoon ja vagina-päiväkirjat eivät mene jatkoon.

Lopuksi haluan lämpimästi kiittää aloitteen tekijöitä, jotka koostuvat käsittääkseni poliittisista nuorisjärjestöistä ja heidän johtohahmoistaan. On tärkeää, että meiltä löytyy tästä maasta itsenäisesti ajattelevia nuoria, jotka uskaltavat tuoda mielipiteensä esille. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

20.29 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Pahoittelen jo etukäteen, mutta kysyn nyt suoraan, että jos sinä, suomalainen veronmaksaja, saisit päättää, olisiko sinun veroeurojasi käytetty seuraavaan Ylen ohjelmistoon — seuraa pitkä listaus, kiinnittääkö turvavyönne: Sugarbabe, ruotsalainen draamasarja sokerideittailutilin perustavista ystävyksistä; Koukussa strippaukseen, tanskalaissarja miesstrippareista; ME-NE, suomalainen minisarja ilmastoahdistuneesta aktivistipariskunnasta; No shame, suomalaissarja ystävysten kuumasta sinkkukesästä; Kylppärikaverit, pohjoismainen sarja höpöttävistä ja feminististä julistusta laativista ystävyksistä; 10 tapaa tulla dumpatuksi, norjalainen draamasarja nuorten eroista; Katkeamaton, realitysarja some-vaikuttaja Miisa Nuorgamista; Osta mun pikkarit, dokkari ruotsalaistoimittajan sokerideittailuun tutustumisesta; Alaston matka, suomalais-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

reality vaatteita ja rahoitta matkustelemaan lähtevistä ystävyksistä; Perfect Sweat, jenkkisarja hikoiluelämyksiä etsivästä Mikkelistä; Norjalaisia hullutuksia, sarja sikäläistä lifestylea; Yhden illan juttu, norjalainen draamasarja yhden yön pikaromansseista; Yksin isäsi, suomalaissarja transmiehen matkasta raskauteen; Miss Perfect, sarja tanskalaisista missikilpailijoista; Miesten paratiisi, sarja yksin elävistä tanskalaismiehistä Thaimaassa; Noitapiirit, suomalaisdokkari kolmesta noituudesta kiinnostuneesta kaupunkilaisesta; Adam-pourin perhe, norjalaisreality Pohjolan kardashianeista; Away - Bali, suomalaisaikuisten arkea tropiikissa; RuPaul's Drag Race UK, brittiläinen drag-aiheinen realitykilpailu; Treffeille ympäri maailmaa, tanskalaissarja maailmalle deittailemaan lähtevästä Petrasta; Dubain tanskalaiset naiset, reality tanskalaisnaisten elämästä ulkomailla; Linen mukana maailman ympäri, norjalaisrealisti yksin matkailevasta Linesta; Sinkut paljaana, suomalainen realitysarja deittailusta ilman meikkiä; Häpeämätön, tanskalaissarja, joka lupaa suoraa puhetta seksistä; Pillupäiväkirjat, suomalaissarja, joka lupaa häpeämätöntä puhetta seksistä. Tietenkään unohtamatta Au pareja Australiassa, Au pareja Kanadassa, Au pareja Lontoossa, Au pareja Los Angelesissa, unohtamatta myöskään Au pareja Etelä-Afrikassa, Irlannissa, Havaijilla, Miamissa, Panamassa tai Au pareja Uudessa-Seelannissa.

Listaa Ylen vastaavista ohjelmista voisi jatkaa liki loputtomiin, mutta minä kysyn nyt uudelleen: onko tämä välttämättä jokaisen suomalaisen veroeuron arvoista? [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei ole!] Olisitteko maksaneet itse, jos saisitte päättää? [Sanna Antikainen: En olisi!] Voin vastata omalta osaltani: itse en olisi. Mutta koska Yle verotettuine euroineen päätti puolestani, minulla tai monella muulla teistä suomalaisista ei ollut vaihtoehtoa. [Sanna Antikainen: Niinpä!] Kyse ei ole siitä, etteikö nämä sisällöt viihdyttäisi joitakuuta. Ei kyse ole siitä, etteikö Yle tarjoaisi sillä puolen miljardin budjetillaan, rahoituksellaan, myös laadukasta ohjelmatarjontaa suomalaisille. Kyse on ennemminkin siitä, onko tämä kaikki edellä mainittu ja edellä mainitun ulkopuolelle jäävä hömpä, reality, viihdepuoli, draama, onko se kaikki välttämätöntä. Onko se kaikki tässä ajassa välttämätöntä, kun suomalainen veronmaksaja on jo maailman verotetuimpia ja kun meidän valtiommekin on hurjaa tahtia velkaantuva? Joka seitsemäs euro meidän valtion budjetissa otetaan velaksi. Ja otettu velka tulee kyllä suomalaisen työssäkäyvän ihmisen maksettavaksi ennemmin tai myöhemmin. Siksi minä kysyn, pärjäisimmekö me vähemmällä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä!] Pärjäisimmekö me vähemmällä kuin 80 verorahoitteisella ulkomaisella tv-realitysarjalla? Pärjättäisiinkö me vähemmällä kuin yhteensä 130 verorahoitteisella tv-realitysarjalla? Pärjättäisiinkö me vähemmällä kuin yli 500 verorahoitteisella podcastilla? Ylipäätään ehkä se kysymys Suomessa tällä hetkellä on, pärjättäisiinkö me ylipäätään Suomessa vähemmällä verorahoitteisella realitylla, vähemmällä valtion menoilla, vähemmällä veroilla ja vähemmällä Ylellä. Vastaan omasta puolestani kyllä, kyllä, kyllä ja kyllä pärjäisimme.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Ronkainen.

20.35 Jari Ronkainen ps: Arvoisa puhemies! Ensinnäkin haluan osoittaa lämpimät kiitokset kansalaisaloitteen tekijöille. Kansalaisaloitteet ovat tärkeä osa suomalaista demokratiaa, ja niiden kautta kansalaisten ääni pääsee päätöksenteossa kuuluviin. On hienoa nähdä, että ihmiset haluavat vaikuttaa ja tuoda näkemyksensä esiin yhteiskunnallisissa kysymyksissä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

Tämän aloitteen keskiössä on Yleisradion asema ja rahoitus. Suomi on tällä hetkellä taloudellisesti vaikeassa tilanteessa, ja valtion on tehtävä laajamittaisia säästötoimia yhteiskunnan monille eri sektoreille, ja on selvää, että tällaisessa tilanteessa myös Ylen budjetista on karsittava. Yleisradion rahoituksesta on perinteisesti päätetty parlamentaarisen työryhmän pohjalta, ja myös viime syksynä työryhmä antoi mietintönsä, jonka pohjalta Ylelle päätettiin kohdentaa säästötoimia.

Arvoisa puhemies! Vaikka Yleen kohdistuvat leikkaukset ovat erittäin perusteltuja, emme voi kuitenkaan unohtaa Ylen roolia erityisesti kriisitilanteissa. Esimerkiksi koronapandemian aikana Yle otti vastuuta ja tarjosi kansalaisille ajankohtaista tietoa sekä ylimääräistä ohjelmaa helpottamaan vaikeaa aikaa. Samoin Venäjän hyökättyä Ukrainaan Ylen uutistarjonta oli ensi vaiheessa erityisen tärkeää ja laadukasta. Yhteiskunnallisesti merkittävä ja luotettava tiedonvälitys on välttämätöntä myös vastaisuudessa.

On siis varmistettava, että meillä on jatkossakin järjestelmä, joka toimii silloin, kun kriisi iskee. Kansalaisten on saatava luotettavaa ja ajankohtaista tietoa tilanteesta kuin tilanteesta. Vaikka leikkauksia tehdään, on huolehdittava siitä, ettei Ylen kriisiajan toimintakyky vaarannu. Samalla on tarkasteltava, millä tavoin rahoitus voidaan järjestää tehokkaasti ja läpinäkyvästi ilman, että siitä muodostuu kohtuutonta taakkaa julkiselle taloudelle.

Yleisradion tehtävät eivät rajoitu ainoastaan kriisitilanteisiin. Yle tuottaa myös laajamittaista uutisointia, ajankohtaissisältöä sekä monenlaista kulttuurillista ohjelmasisältöä. On myös tärkeää arvioida, miten Yle voisi kohdentaa resurssejaan tehokkaammin ja varmistaa, että verorahoilla tuotetaan aidosti yhteiskunnallisesti merkittävää sisältöä. En toista tässä edustaja Vigeliuksen tekemää listausta kyseenalaisista ohjelmista — tässä on kuitenkin hieman pohdittavaa.

Arvoisa puhemies! Tämän kansalaisaloitteen myötä keskustelu Ylen rahoituksesta ja sen parlamentaarisesta päätöksenteosta saa ansaitsemaansa huomiota. Meidän tulisi arvioida, onko nykyinen järjestelmä paras mahdollinen vai tarvitaanko muutoksia. Olisiko esimerkiksi syytä pohtia, onko parlamentaarinen työryhmä ainoa oikea tapa käsitellä Ylen rahoitusta. Voisiko päätöksentekoa kehittää avoimemmaksi ja dynaamisemmaksi? Samalla on tärkeää, että teemme vastuullisia päätöksiä niin, että Ylen rooli kriisiaikoina turvataan, mutta sen rahoitus pysyy kohtuullisena ja oikeudenmukaisena osana julkista taloutta.

Riippumatta näkemyksestä Ylen sisällöstä on selvää, että Yleä tarvitaan kriisitilanteissa. Mikään muu taho ei huolehdi tiedonvälityksestä samalla tavalla, ja kansalaisten on saatava ajankohtaista tietoa myös poikkeavissa olosuhteissa.

Meidän on varmistettava, että Yle pystyy jatkossakin täyttämään sille asetetut ydintehtävät tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Ylen toimintaa ei tule suojata kritiikiltä, mutta sen olemassaolon perusta ja merkitys suomalaiselle yhteiskunnalle on kiistaton. Keskustelun ja päätöksenteon tulee perustua huolelliseen harkintaan ja tasapainoiseen arvioon siitä, miten yhteisiä varoja käytetään mahdollisimman vastuullisesti. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen.

20.40 Sanna Antikainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Elinkeinoelämän valtuuskunta Evan tutkimuksen mukaan enemmistö suomalaisista haluaa taittaa valtion velkaantumisen ja on valmis lisäleikkauksiin julkisista menoista. Suosituimpia leikkauskohteita ovat poliittiset päättäjät, hallinto, kehitysapu ja Yleisradio.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

Nyt käsittelemme kansalaisaloitetta Ylen paisuneen rahoituksen ja tarkoituksen laittamisesta kuriin. Aloitteessa vaaditaan kunnianhimoisempia leikkauksia ja Ylen lakisääteisten tehtävien rajaamista vastaamaan paremmin yhteiskunnan tosiasiallisia tarpeita. Aloitte on kannatettava. Taloudellisesti vaikeina aikoina myös Ylen on osallistuttava talkoisiin.

Yleisradion budjetti on pohjoismaisella tasolla jopa toiseksi suurin Norjan jälkeen. Suomen Yle on suhteessa jopa 15—25 prosenttia kalliimpi kuin Ruotsissa ja Tanskassa, eli leikkuuvaraa yhä olisi. Suomen Ylellä on liki 14 kertaa suurempi vuosibudjetti kuin Viron yleisradioyhtiöllä.

Arvoisa puhemies! Onkin tarpeen kysyä, ovatko esimerkiksi Pillupäiväkirjat ja kaikki muut vastaavat, kuten Melonit ja banaanit, Koukussa strippaukseen, Alaston matka yms., sitä tarpeellista luotettavan tiedon välittämistä, joka on Ylen lakisääteinen tehtävä verorahoitteisena organisaationa. Viimeisten vuosien aikana Ylen lakisääteiset tehtävät ja kulut ovatkin paisuneet. Siksi Ylen rahoituksesta lähtee pois vuoteen 2028 mennessä jopa 200 miljoonaa euroa.

Näihin samoihin aikoihin Yle kuitenkin tiedotti, kuinka se aloittaa arabian- ja somalin-kieliset uutiset. Lisäksi se esimerkiksi julkaisi ensi-illassa vain 88 katsojaa saaneen Parvet-woke-elokuvan. Tämän jälkeen se lopetti yhden suosituimmista ohjelmistaan, Arto Nybergin vetämän keskusteluohjelman. Selvää on, että Ylen sisällä prioriteetit ovat hukassa.

Ylen leikkaukset ovat herättäneet Ylen sisällä närää. Sinällään se on inhimillisesti ymmärrettävää. Samaan aikaan kun Yle vietti mustaa päivää, tuli ilmi uutinen, kuinka pari kertaa pääministerin palkkaa nauttivan pääjohtajan edustus-Bemari, autokuski ja bonukset leikkautuivat pois. Tällaiset säästötoimet ovat näinä vaikeina aikoina tarpeellisia, ja edustus-Bemarit sekä nämä kaiken maailman Pillupäiväkirjat ja Melonit ja banaanit ja Koukussa strippaukseen -ohjelmat ovat osoitus siitä, että leikattavaa todella löytyy.

Arvoisa puhemies! Sen lisäksi, että Yleltä leikataan, on selvää, että sen taloutta on myös avattava. Ylen on jo toimialansakin puolesta näytettävä esimerkkiä avoimuudessa ja avattava toimintaansa ja rahankäyttöään maksimaalisesti. Tähän avoimuuden lisäämiseen tarvitaan lakimuutoksia, jotka on käynnistetty liikenne- ja viestintäministeriössä.

Arvoisa puhemies, sanottakoon, että näin päättäjän ominaisuudessa Ylen arvostelu on sama kuin ampuisi itseään jalkaan. Ei tällä kivoja juttuja Yleen saa, ja nimi on jo varmasti ja on jatkossakin siellä muistissa negatiivisessa mielessä, mutta oman edun sijaan onkin ajateltava yhteistä etua. Väitän, että tämä mainitsemani asia pelottelee monet poliitikot olemaan hiljaa Ylen leikkauksista.

Lopuksi haluan kiittää tämän kansalaisaloitteen tekijöitä ja allekirjoittajia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas.

20.44 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Kansalaisaloitteessa Yleltä vaaditaan tiukempia taloudellisia sopeutustoimia. Lisäksi vaaditaan sen lakisääteisten tehtävien tarkempaa rajaamista vastaamaan kansalaisten tahtoa ja yhteiskunnan tarpeita. Tästä kiitos aloitteen tekijöille.

Parlamentaarinen työryhmä sai pitkällisten neuvotteluiden jälkeen sovittua Ylen rahoituksen ja tehtävien uudistamisesta. Työryhmä esitti myös Ylen rahoituksen indeksikorotusten jäädyttämistä. Ylen rahoitusta on päätetty leikata yhteensä yli 100 miljoonalla eurolla vuosina 2025—2027. Parlamentaarisessa työryhmässä on mukana edustajia kaikista eduskuntapuolueista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

Yleisradiotoiminnalla on tärkeä julkinen tehtävä: sen pitää pystyä tekemään ne asiat, jotka ovat tärkeitä huoltovarmuuden ja varautumisen kannalta ja joita kaupallinen media ei toimita. Toisaalta kaupallisella medialla ja valtiorahoitteisella Ylellä tulee olla tasapuoliset mahdollisuudet toimia viestinnän kentällä. Koska kaikista muistakin valtiorahoitteisista toiminnoista on jouduttu hakemaan säästöjä, niin myös Yle joutuu sopeuttamaan toimintojaan.

Ylen toimintojen muutos on kuitenkin lähtenyt liikkeelle talon sisältä jo useita vuosia sitten. Pitkän työhistorian Ylellä tehnyt henkilö toteaa muutoksen syistä ja seurauksista muun muassa näin: ”Ylen toimitukset lopetettiin, jotka olivat ohjelmatuotannon selkäranka. Tilalle tuotiin muun muassa kansainvälisissä uutistaloissa käytössä olevia tuottajajärjestelmiä. Ohjelmatuotannon rahat ja päätösvalta vietiin Helsinkiin ja hyviä ohjelmia tuottanut TV2-ohjelmatuotanto käytännössä ajettiin alas. Tv-uutisten valtakunnan toimittajajärjestelmä lopetettiin. Alueuutiset lopetettiin ja niitä ryhdyttiin tuottamaan keskitetysti Tampereelta. Tämä johti alueellisten toimitusten henkilökunnan vähentämiseen ja myös lähetyssaikojen karsimiseen. Alueet eivät voineet enää valita lähettämäänsä musiikkia, vaan se tuotettiin Helsingistä. Jäljelle jääneellä henkilöstöllä ei ollut mahdollisuutta poistua studion ulkopuolelle tekemään juttuja, kun heidän piti soittaa Helsingistä tuotettua musiikkimattoa studiolla. Tämän jälkeen Ylen toimitusjohtajaksi valittiin MTV3:n toimitusjohtaja vuonna 2018.” Tässä siis tapahtumia Ylessä ennen nykyisiä säästöpäätöksiä.

Arvoisa puhemies! Mediasta puhutaan vallan vahtikoirana tai neljäntenä valtiomahtina. Diktatuureissa media on valtion omaisuutta ja toimii sen mukaisesti: uutiset ovat poliittisesti väritettyjä ja valtaa pitäviä myötäileviä. Media voi osallistua merkittävästi poliittiseen toimintaan julkistamisvallallaan. Se voi nostaa tai pudottaa poliittisia toimijoita. Julkisen mediatoimijan soisi olevan riippumaton ja objektiivinen uutisoinnissaan toisin kuin puoluedioiden, jotka katsovat maailmaa omien värillisten lasiensa takaa ideologiaansa levittäen.

Kansalaisaloitteessa tuodaan esille, että Ylen tulisi toimia moniäänisenä valtakunnallisena, alueellisena ja paikallisena uutismedianana. Tähän ajatukseen on helppo yhtyä, mutta mikä vaikutus näillä jo aiemmin tehdyillä alueellisilla leikkauksilla on ollut Ylen toimintaan? Ylen tulisi keskittyä vain tärkeimpiin ydintehtäviinsä tiedonvälitykseen, ajankohtaisohjelmiin, kansalliskulttuurin tukemiseen ja kriisiajan viestintään. Onko Ylen ohjelmatarjonta tänä päivänä sitä, mitä Suomen kansa haluaa? Lisäksi onko Ylen ohjelmatarjonta enää tulevaisuudessa saavutettavissa, kun Yle Areenaa katsoakseen on käyttäjien kirjaututtava sinne? Uudistus on hankala etenkin ikäihmisille, joille monipuolista ohjelmatarjontaa tuova Yle Areena on ollut yksi harvoista helppokäyttöisistä sovelluksista. Jos osa ominaisuuksista vaatii kirjautumisen sähköpostiosoitteineen, palvelu ei enää ole jokaisen saatavilla yhtäläisin ehdoin, kuten edellyttää laki Yleisradio Oy:stä.

Ylen ympärillä on salamyhkäisyyksien verho, kun se ei avoimesti tiedota asioistaan ja se tekee omin päin asioita, jotka eivät sen toimialaan kuulu. Kuuluuko Ylen kerätä käyttäjiltään tietoja ja tehdä heille personoitua sisältöä? Personointi on kuitenkin osa oheispalvelua, josta Yle on tehnyt oman kärkihankkeensa, koska rahaa ilmeisesti on. Valtion ei pidä tukea sellaista, mitä yksityiset yritykset jo tekevät, toisin sanoen Ylen ei pidä toimia samoin kuin markkinoilla olevat mediat tekevät. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

20.49 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Suomessa oli kuulemma juuri journalismin musta päivä. Nimi juontaa juurensa siitä, kun eduskunta päätti ottaa Yleisradion mukaan säästötalkoisiin, niihin samoihin säästötalkoisiin, joissa leikkauksia on kohdennettu lähes jokaiselle hallinnonalalle. Vihdoin Yle on mukana. Nimittäin vuonna 2022 julkaisutussa Elinkeinoelämän valtuuskunnan arvo- ja asennetutkimuksessa kerrottiin, että enemmistö suomalaisista on valmis leikkaamaan Ylen rahoitusta osana julkisen talouden sopeutustoimia. Yleisradio oli sopeutuslistalla yksi kansalaisten suosikkikohteista.

Palataan vielä tuohon journalismin mustaan päivään. Luin nimittäin uutisista, miten Yleisradion johto joutui osallistumaan talonsa sopeutustalkoisiin. He menettivät edustus-Bemarin ja edustus-Bemarinsa kuljettajan. Lisäksi yhtiön johto joutui luopumaan tulospalkkioista, johtoryhmää kutistettiin ja alemman tason päälliköiden bonuksista luovuttiin. Ihmettelen edelleen niitä puheenvuoroja, joita olemme Yleisradion leikkauksia koskevassa keskustelussa kuulleet: leikattavaa ei kuulemma ole. Jo edellä mainitut selkeät esimerkit osoittavat, että leikattavaa todellakin oli. Huomautan myös, että Yleisradion toimitusjohtaja tienaa tuplat siitä, mitä maamme pääministeri. Mietin, onko tässä touhussa mitään järkeä. Kenen mielestä tämä edes on oikein? Ei minusta, ja veikkaanpa, että ei kovin monen muunkaan suomalaisen mielestä.

Arvoisa rouva puhemies! Katson kansalaisaloitteen mukaisesti, että Yleisradiota voisi sopeuttaa vielä lisää. Ylellä on sellaisia toimintoja, jotka mielestäni kuuluvat kaupalliselle puolelle. Veronmaksajien rahoilla rakennettu markkinahäirikkö ei voi olla kenenkään suomalaisen etu.

Lopuksi haluan lukea otteen kansalaisaloitteen perustelutekstistä, joka mielestäni kuvaa hyvin, miksi Yleisradiota voisi sopeuttaa lisää. ”Pohjoismaisessa vertailussa Yleisradion rahoitus suhteessa asukaslukuun on Norjan jälkeen toiseksi suurin. Suhteellinen rahoitus on Ylen maksama arvonlisävero huomioiden noin 95 euroa asukasta kohden siinä missä Tanskan rahoitus on 83 euroa ja Ruotsissa 75 euroa asukasta kohden. Kyseessä on siis huomattava ero: Ylen rahoitus per asukas on Suomessa noin 15 prosenttia suurempi kuin Tanskassa ja noin 27 prosenttia suurempi kuin Ruotsissa. Ylen rahoituksen kokoluokka on vielä heikommin perusteltavissa, kun huomioidaan Suomen bruttokansantuote ja velkasuhde pohjoismaisiin verrokkimaihin katsottuna. Suomi on näistä velkaantunein, ja sen velkasuhde on huomattavasti muita korkeampi.” Nuo edellä mainitut luvut ovat siis vuodelta 2024.

Arvoisa rouva puhemies! Lopuksi haluan kiittää perussuomalaista nuorisoa, kokoomusnuoria ja kd-nuoria tästä kansalaisaloitteesta, ja ennen kaikkea haluan kiittää jokaista 50 554:ää allekirjoittanutta ihmistä tästä aloitteesta. Ylellä on vielä sopeutettavaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska.

20.53 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kansalaisaloite on todellakin arvokas vaikuttamisen tapa. Haluan kiittää aloitteen tekijöitä tästä Yle kuriin nyt -aloitteesta, joka tulee tietysti meille liikenne- ja viestintävaliokunnan kuulemiseen, ja järjestetään sitten asianmukaiset asiantuntijakuulemiset sen myötä.

Haluan myös kiittää kokoomuksen johdolla vedettyä parlamentaarista työryhmää, joka 33 kokouksen jälkeen teki ratkaisun Ylen tulevaisuudesta, ja siihen ratkaisuun ovat kaikki eduskuntapuolueet, paitsi Liike Nyt, sitoutuneet.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

Ehkä keskeisin parlamentaarisen työryhmän anti oli talouden säästötoimet ja Ylen säästöt ja leikkaukset, joista päästiin sopuun. Niin kuin näissä aikaisemmissa puheenvuoroissa on käynyt ilmi, niin katsottiin, että myöskin Ylen on osallistuttava talkoisiin niin kuin kaikkien muidenkin. Vaikka me tiedämme, että koska Yle-rahoitus on valtion muun budjetin ulkopuolinen, eli se kerätään veroilla ja maksuilla, niin kuitenkin ne rahat eivät ehkä menisi sosiaali- ja terveyspalveluihin tai koulutukseen, niin siitä huolimatta katsomme, että myös Ylen pitää osallistua talkoisiin.

Parlamentaarinen työryhmään päätti myöskin, että jatkossa Ylen pitäisi muun muassa lisätä kotimaisten tuotantojen ostoja. Valtioneuvoston tulee selvittää kaupallisen median sääntely-ympäristöä ja varmistaa myöskin jakelutukimallin jatkuminen. Tämähän on ollut muista Pohjoismaista hiukan erilainen tapa, eli Suomessa ei ole tuettu paikallista mediaa niin kuin muualla Pohjoismaissa, ja haluamme, että sellainen tukimalli myös Suomessa jatkuu.

Myöskin tämä työryhmä päätti, että tämä arvonlisävero siirrettäisiin nykyisestä 10 prosentin verokannasta 14 prosentin verokantaan vuoden 26 alusta alkaen. Ryhmä myös katsoo, että valtioneuvoston tulee tarkastaa Yle-veron perusteita siten, että veron tuotto ja Ylen määräraha vastaisivat tulevina vuosina nykyistä paremmin toisiaan.

No, täällä perussuomalaisten edustaja toi hyvin esiin tämän huoltovarmuustehtävän. Tämän olemme myöskin lisänneet hiukan lain kirjainta korostamaan sitä tärkeää huoltovarmuustehtävää, mikä Ylellä on.

Me myös haluamme, että Yle avaa aktiivisesti omaa toimintaansa ja talouttaan mahdollisimman laajasti. Eli Yle-lakiin on saatava säännös, jonka mukaan yhtiön on edistettävä taloutensa ja toimintansa avoimuutta. Myös Ylen hallintoneuvostolle säädetään uudeksi tehtäväksi valvoa, että julkisen palvelun toteuttamiseen osoitetut varat käytetään avoimesti ja tehokkaasti.

Tässä keskustelussa on puhuttu paljon lempiohjelmista tai inhokkiohjelmista, niitä varmasti jokaisella on. Mutta parlamentaarinen työryhmä katsoo, että Yle on eduskunnan radio ja yleisradioyhtiö ja me teemme nämä isommat linjaukset, mitä tulee talouteen, mutta yhtiö itse päättää sitten niistä ohjelmistaan ja niiden sisällöistä. Tietysti voin tässä sanoa, että ymmärrettävästi kansanedustajille erityisesti uutis- ja ajankohtaisohjelmat ovat niitä tervetulleita, joista moni haluaa jatkossakin pitää kiinni. Ehkä Yle-työryhmän raporttiin tuli toiveiden tynnyri, kun joku halusi, että urheilua pitäisi olla enemmän ja siihen pitäisi painottaa, toinen sanoi, että kulttuuriin pitäisi painottaa, yksi sanoi, että kyllä maakunnan ja alueelliseen toimintaan pitäisi panostaa, ja ehkä jollain on sitten ollut mielessä nämä muut ohjelmat, mitä täällä on mainittu. Joku haluaisi nuorisolle enemmän painotuksia. Että kyllähän meillä näitä toiveita on. Nyt Yleltä sitten leikataan, ja Yle sitten päättää, mitä ohjelmia jatkossa tulee. Ja näin se tehtävä kyllä heille myöskin kuuluu.

Mutta yksi toive minulla on kyllä hallitukselle. Yle-työryhmään kirjoitti nämä lakipykälät jo valmiiksi. Eli esitysten pitäisi olla valmiina eduskuntaan, mutta jostain syystä ne nyt ovat jumittaneet hallituksen pöydille. Eli siellä on täysin valmis lakipaketti, mutta nyt emme ole saaneet syytä, miksi niitä ei ole vielä tullut. Syytä olisi kohta tulla, koska parlamentaarisen työryhmän arvokas lopputulema pitää saada käytäntöön.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

20.58 Timo Furuholm vas: Arvoisa rouva puhemies! Haluan aloittaa korostamalla sitä, miten merkittävää on, että kansalaiset voivat suoraan osallistua päätöksentekoon. Kansalaisaloitteet ovat oivallinen väylä tuoda esiin huolenaiheita ja ideoita, jotka voivat jäädä huomiotta perinteisessä poliittisessa keskustelussa — toki tämä asia ei nyt ole jäänyt. Tämä suora vaikuttamisen mahdollisuus lisää kansalaisten luottamusta edustukselliseen demokratiaan, eli vaalikaamme tätä instituutiota jatkossakin.

Mitä tulee tähän itse aloitteeseen, niin vasemmistoliiton näkökulmasta Yleisradio on kriittinen osa avointa ja oikeudenmukaista yhteiskuntaa. Olemme sitoutuneet puolustamaan riippumatonta tiedonvälitystä, joka palvelee tasapuolisesti kaikkia maamme asukkaita. Yleisradion vahvuus on sen tehtävä julkisen edun ajajana, eikä sitä tule kaventaa taloudellisista tai poliittisista syistä. Ylen tehtävä huoltovarmuuden ja kansallisen resilienssin turvaajana on ainutlaatuisen tärkeä näinä päivinä, kun maailmaan mahtuu ennennäkemättömän paljon tietoa, joka ei pidä paikkaansa tai on vaikuttamisen keino.

Arvoisa rouva puhemies! Kansalaisaloitteessa kyseenalaistetaan parlamentaarinen tapa päättää Ylestä. Itse pidän äärimmäisen tärkeänä turvata parlamentaarinen toimintatapa, jossa kaikkien puolueiden näkemykset saavat kuulluksi tulemisen mahdollisuuden. Kun päätöksiä tehdään näin laaja-alaisessa yhteistyössä, varmistetaan päätöksen kestävyys ja Yleisradiolle vakaa toimintaympäristö, vaikka se itse päätös ei sitten lopulta kaikkia puolueita niin miellyttäisikään. Vain näin voimme estää sen, että tiedotusvälineistä tulisi jossain vaiheessa poliittisten voimien yksipuolisia äänitorvia.

Suomella on vankka perinne parlamentarismien ja sananvapauden puolustamisessa. Me vasemmistoliitossa haluamme säilyttää tämän tradition. Julkisen palvelun median tehtävä on palvella demokratiaa sekä tarjota tietoa ja näkökulmia, joita kaupallinen media ei välttämättä ylläpidä. Mutta samalla kannan huolta myös siitä, kuinka kaupallisen median edellytykset turvataan jatkossakin. Me tarvitsemme monipuolista mediakenttää. Suomalaisen mediakentän uhka ei ole Yleisradio vaan kansainväliset digijätit, jotka valtaavat jalansijaa jatkuvasti enemmän. Pitäisikö meidän kuitenkin keskittyä tähän asiaan?

Arvoisa rouva puhemies! Tähän loppuun vielä pari huomiota täällä pidetyistä puheista.

Kuten edustaja Ovaska mainitsi, Yle-työryhmä kokoontui 33 kertaa. Itse olen jalkapallourallani oppinut, että peli kestää jonkin aikaa, sitten on tulos ja sen jälkeen on turha siitä tuloksesta kovinkaan paljon vaikeroida. Eli toivoisin, että kun tämä pitkä prosessi, monella tapaa haastava prosessi, on saatu maaliin, niin nyt voisimme keskittyä siihen mietinnön lopputulokseen, niihin pykäliin, mitä edustaja Ovaska tässä edellä mainitsi. Lopputulos on se, että Ylestä leikataan — ilmeisesti perussuomalaisten mielestä liian vähän ja meidän mielestämme liikaa. Onko se sitten se kompromissi, mikä tässä on saavutettu?

Ja toiseksi haluaisin nostaa esiin vielä tämän ajattelun, mitä tässä muutamat edustajat edellä toivat esiin, että Ylen tehtäviin kuuluu näyttää niitä ohjelmia, joista edellä puhuneet edustajat pitivät, tykkäivät. Ensinnäkin se on vähän varomatonta puhetta poliitikolta mielestäni, puuttua tähän Ylen ohjelmistoon. Toiseksi se kyllä ehkä vähän nakertaa sitä Ylen perusajatusta, kun se on verorahoilla pystyssä koko firma, että pyrkimys siinä on ennen kaikkea tarjota jokaiselle jotakin. Uskoisin, että tämän takia me joka vuosi hallintoneuvoston vuosikertomuksesta voimme lukea, että ihmiset ovat tyytyväisiä Yleen ja luottavat Yleen, ja se johtuu juuri tästä seikasta, että sieltä jokaiselle jotakin tulee ulos.

Mutta ehkä vielä siitä, kun täällä on toistettu sanaa Pillupäiväkirjat nyt monta kertaa ja se koetaan ohjelmiston suurena riippakivenä. Jos nyt oikein muistan, niin taisi olla 11 000 eu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

roa se budjetti, mitä siihen käytettiin. Että sitten on aika paljon vielä lisää tähän päälle, jos haluatte suuresti leikata. — Kiitos, arvoisa puhemies. [Miko Bergbom: 11 000 liikaa!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin. — Edustaja Vigelius.

21.03 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Se edustaja Furuholmin mainitsema 11 000 on hyvä alku, sen jälkeen voidaan jatkaa siitä listasta, minkä täällä luettelini, ja senkin yli. — Tietenkin on niin, että kansanedustajat eivät suoranaisesti päättäneet Ylen ohjelmistosta, yksittäisistä ohjelmista, ja ehkä parempikin niin. Kyse on ehkä enemmänkin niistä yläkategorioista, mitä Yle tarjoaa. Eli on niin, että tämä laitos päättää siitä, paljonko kerätään Yle-veroa. Tämä laitos päättää siitä, siis eduskunta, kuinka paljon Ylelle myönnetään tästä Yle-veron tuotosta. Tämä laitos, eduskunta, päättää myös siitä, mikä on Ylen tehtävä, lakisääteinen tehtävä, julkisen palvelun tehtävä. Ja tästä laitoksesta täällä, eduskunnasta, tulee myös Ylen päättävän elin eli Ylen hallintoneuvosto. Eli voidaan ajatella, että vaikka Ylen riippumattomuudesta puhutaan paljon, niin se saa rahoituksensa eduskunnalta, se saa tehtävänsä eduskunnalta ja sitä valvoo myös käytännössä kansanedustajista muodostuva elin. Näin ollen näkisin, että kun elämme kansanvaltaisessa järjestelmässä, niin Ylen kaltaisesta lafkasta, joka pyörii kuitenkin suomalaisten veronmaksajien rahoilla, on pakko pystyä käymään jonkinlaista keskustelua, [Timo Furuholmin välihuuto] kohdentuvatko suomalaisten veroeurot oikein myös Ylen sisällä, vaikka yksittäinen kansanedustaja tai eduskunta ei yksittäisistä ohjelmista, niiden tekemisestä tai tekemättä jättämisestä, päättäisikään. Näkisin, että samalla tavalla kuin voimme kritisoida kuntatasolla yksittäisiä hankkeita, jotka liikkuvat kymmenissätuhansissa ja jotka ehkä eivät ole tarpeellisia, erilaiset jumppakepit ja vastaavat, jotka ovat hyvin kalliita kyseisen kunnan veronmaksajille, niin samalla lailla me voidaan käydä keskustelua siitä, kohdensiko Yle verotettuja euroja, sille ohjattuja euroja, oikein yksittäisten ohjelmatuotantojen kohdalla ja voidaanko vetää joitain yleisempiä johtopäätöksiä siitä, onko tämä yleisempikin ilmiö, ei vain yksittäinen ohjelma.

Tässä kohtaa haluan kiittää tämän Yle kuriin nyt -kansalaisaloitteen tekijöitä, siis poliittisia nuorisjärjestöjä, PS-, Perussuomalaista Nuorisoa, Kokoomusnuoria ja Kristillisdemokraattisia Nuoria, sekä kansalaisaloitteen yli 50 000 allekirjoittanutta alta kuukauden keräysajassa. Se on hieno saavutus.

Tämä aloite on sisällöllisesti oikein hyvä. Siis tässä tunnustetaan ja tunnistetaan monia niitä kipukohtia, mitä itsekin olen julkisuudessa tuonut esille Yleä koskien. Ensimmäinen niistä on tietysti tämä rahoitus, joka on suhteettoman suuri Ylen kohdalla meidän väkilukuun suhteutettuna, kun katsotaan pohjoismaisessa ja eurooppalaisessa, länsimaaisessa vertailussa. Eli siellä on tinkimisen varaa ihan tässä pohjoismaisessakin vertailussa 10—15 prosentista ehkä 20—25 prosenttiin.

Toinen selkeä kipukohta on tämä Ylen tehtävä, johon vähän viittasinkin. Eli Ylen tehtävä on Yle-laissa määritetty hyvin laveaksi tarkoittaen sitä, että käytännössä Yle pystyy tekemään liki mitä tahansa sillä rahalla, mitä sille ohjataan. Siis liki minkä tahansa laisia tv-tuotantoja, ohjelmatuotantoja, podcast-tuotantoja, ylipäätään mediaa, ja me voidaan miettiä, kohdentuvatko silloin nämä rahat välttämättä kaikista parhaalla mahdollisella tavalla vai saataisiinko me parempaa vastinetta niille Yle-veron tuotoille ja Ylelle ohjatuille varoille, jos me pyrittäisiin supistamaan sitä tehtävää siten, että Yle keskittyisi siihen, minkä suomalaiset aidosti kokevat Ylen sisällä tärkeäksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

Kolmantena ja ehkä tärkeimpänä huomiona pidän tässä kansalaisaloitteessa sitä, että siinä tunnistetaan Yle-päätöksenteon vaikeus, siis tämä parlamentaarinen päätöksentekotapa, siis se, että kaikki eduskuntapuolueet osallistetaan päätöksentekoon ja että pyritään yksimielisyyteen myös päätettäessä, ei pelkästään valmistelussa. Tässä muodostuu se ongelma, että kun maassa on vasemmistohallitus, mitään parlamentaarisia työryhmiä ei perusteta. Yleä ei laiteta säästökuurille, kun vasemmisto on vallassa, ja sitten jos tulee oikeistohallitus, joka haluaa pistää valtiontalouteen säästöjä päälle, sitten perustetaan ehkä parlamentaarinen työryhmä, ehkä, mutta silloinkin se parlamentaarinen tekotapa johtaa siihen, että vasemmisto hanaa kaikessa vastaan ja jarruttaa niitä neuvotteluja ja säästöesityksiä. Toisin sanoen parlamentaarinen tekotapa lopulta heikentää siinä mielessä parlamentarismia, että ihmisten äänet eivät pääse kuuluviin, ne äänet, jotka on vaaleissa annettu, kuten esimerkiksi edellisissä eduskuntavaaleissa, joissa suurimmat voittajapuolueet esittivät nimenomaan Ylelle selviä säästöjä.

Valitettavasti tästä viimeisimpänä mainitusta syystä, siis Yle-päätöksenteon vaikeudesta, johtuen oletan ja uskon, että tämäkin aloite uhkaa jäädä täällä eduskunnassa tyngäksi, lähinnä 50 000 suomalaisen osoitukseksi halusta muuttaa tätä parlamentaarista päätöksentekoa, koska en usko, että eduskunnan puolueet ovat valmiita muuttamaan tältä osin.

Siinä, missä voimme päättää monista yhteiskunnallisista asioista — koulutuksesta, varhaiskasvatuksesta, sotesta, näiden rahoituksesta, poliisista, Puolustusvoimista, monista asioista — tässä salissa sillä, että eduskunnan enemmistö on muutosten takana, rahoitusmuutosten, lainsäädännöllisten muutosten takana, niin Ylen kohdalla vaadimme jostakin syystä enemmän. Tämä vaatimus ei kumpua laista. Se kumpuaa puolueiden ja poliitikkojen mielistä.

Perussuomalaiset ja Liike Nyt olivat ainoat puolueet, jotka kyseenalaistivat tämän parlamentaarisen päätöksenteon. Meille olisi riittänyt parlamentaarisessa Yle-työryhmässä se, että viedään hallituksen tai hallituspuolueiden kantaa eteenpäin esimerkiksi vaikka keskustan voimin, jos keskusta olisi ollut valmis edistämään sitä, mutta että ei olisi tarvinnut välttämättä ottaa huomioon sellaisten puolueiden mielipiteitä, jotka eivät ensinkään olisi halunneet Ylestä säästää. Niin asioista päätetään yleensä täällä eduskunnassa. Valitettavasti Ylen kohdalla [Puhemies koputtaa] ei näytä siltä, että muutos olisi vielä mahdollinen, mutta se on kuitenkin toivottava.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

21.11 Miko Bergbom ps: Kunnioitettu rouva puhemies! Aamulehden entinen päätoimittaja Jussi Tuulensuu julkaisi seuraavan tekstin viestipalvelu X:ssä viime vuoden puolella, jossa hän kertoi, kuinka monta ihmistä tarvitaan tekemään Yleisradiolla Kovan viikon iltaa, siis yhtä jaksoa. Haluan lukea teille tämän päivityksen ja lopuksi esittää tähän liittyvän kysymyksen.

Julkaisu kuuluu näin: ”Montako ihmistä tarvitaan kertomaan vitsi Ylen Kovan viikon ilta -ohjelmassa? 68. Yksi juontaa, neljä on vieraana ja loput ovat: juontaja, käsikirjoittaja, käsikirjoittaja kaksi, käsikirjoittaja kolme, käsikirjoittaja neljä, käsikirjoittaja viisi, toimittaja, toimittaja, ohjaaja, leikkaaja, mediatoimittaja, mediatoimittaja, mediatoimittaja, sosiaalisen median tekijä, AR-grafiikan tekijä, kuvasuunnittelija, äänisuunnittelija, lavaste-suunnittelija, vastaava lavastemestari, lavastevalmistaja, lavastevalmistaja, lavastevalmistaja, käyttömestari, valaisija, kameramies, kameramies, kameramies, kameramies, kame-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

ramies, äänitarkkailija, kuvatarkkailija, miksaaja, mediaoperaattori, studio-ohjaaja, naamioija, naamioija, puvustaja, prompteristi, yleisökoordinaattori, yleisölämmittelijä, järjestäjä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, alkutunnuksen tekijä, ohjelmailmeen tekijä, tunnusmusiikin tekijä, tuotannonsuunnittelija, tuotantokoordinaattori, apulaistuottaja, tuottaja, vastaava tuottaja, vastaava toimittaja.” Julkaisu päättyy.

Ja nyt kysymykseni: kuinka paljon tämän yhden jakson kustannus on veronmaksajalle? Vastaus on, että kukaan meistä tässä salissa, siellä ruudun toisella puolella ei tiedä, koska Yleisradio ei kerro yksittäisen ohjelman kustannuksia. Tämä on väärin, ja katson, että Yleisradion täytyy avata kustannuksiaan tarkemmin, kuten parlamentaarinen työryhmä mietinnössään edellyttää. Eihän se voi olla niin, että meillä ei ole niin kuin minkään näköistä käryä siitä, että kuinka paljon yksittäiseen ohjelmaan tai yksittäiseen jaksoon käytetään veronmaksajien rahoja. Se olisi myöskin tämän keskustelun kannalta hyvin hedelmällistä, jos meillä olisi pikkuisen tarkempi käsitys siitä, mihin julkisia varoja käytetään. Ei voi paeta sen taakse, että Yleisradio on osakeyhtiö, koska sen, Yleisradion, rahoitus tulee suoraan suomalaiselta veronmaksajalta.

Tämä nyt olisi hyvä saada eteenpäin mahdollisimman nopeasti, jotta Yleisradion ohjelmista, tuotannosta ja sen tuotannon vaikuttavuudesta voidaan käydä parempaa ja laajempaa keskustelua. Tämä vain yhden ohjelman osalta. Voidaanhan näitä luetella vaikka loppuilta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska.

21.14 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Todellakin me haluamme sen lain, ja se on nyt varmaankin liikenneministeristä kiinni, että hän sen tänne eduskuntaan tuo mahdollisimman pian. [Timo Furuholm: Mikä puolue?] — Edustaja Furuholm kysyy, että mikä puolue, niin kyse on perussuomalaisesta puolueesta. — Ja tätäkin keskustelua ovat suomalaiset saaneet seurata reilun 13 euron kuukausihintaan Ylen kautta. Osa varmasti siitä on saattanut nauttia ja osa pitää vastenmielisenä, mutta Yle palvelee erilaisissa tehtävissä tätä yhteiskuntaa, ja Yle katsotaan myöskin yhdeksi arvostetuimmista uutismedioista Suomesa.

Tässä keskustelussa on hyvin tullut esiin myös tämä kansainvälinen puoli. Itse olisin toivonut, että parlamentaarinen työryhmä olisi paneutunut vielä enemmän siihen, miten nämä kansainväliset mediajätit uhkaavat meidän mediakenttää ja vievät asiakkaat meidän perinteiseltä, erityisesti printtimedialta, mutta näkyvät tietysti tuolla sosiaalisen median, sähköisen viestinnän puolella yhtä lailla. Meidän sanomalehti Keskisuomalainen, tai pienemmät sanomalehtiyhtiöt, paikallislehdet, ne kärsivät siitä, että niin Meta, Google kuin kumppanit vievät asiakkaat. Niinhän se on, ja sitä pitäisi tutkia nyt enemmän, että miten tähän pystytään vastaamaan erityisesti esimerkiksi eurooppalaisilla ratkaisuilla.

Mutta vielä kerran: kiitos oikein paljon aloitteen tekijöille. Aloitetaan näistä sitten kuulemiset, mutta tiedän jo valmiiksi, että meillä on parlamentaarinen sopu, jota tämä talo tulee noudattamaan ja sen mukaan etenemme ja toteutamme Ylen leikkaukset, mitä pitää, ja myöskin ne lakimuutokset, mitä on toivottu. Kunhan nyt vain perussuomalainen ministeri

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

Lulu Ranne toisi jossain vaiheessa ne lainsäädäntöesitykset tähän taloon, niin pystyisimme silloin vastaamaan niihin perussuomalaisten toiveisiin, joita nyt on esitetty.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm.

21.16 Timo Furuholm vas: Arvoisa rouva puhemies! Vastaan alkuun edustaja Bergbomille — tai en vastaa, vaan totean, että aika moneen tässä keskustelussa esiin nousseeseen huoleen tämä mietintö vastaa ja vastasi itse asiassa tähän teidän esittämään kysymykseen. Mutta jos mietintöä ei toimeenpanna, niin sitten se asia ei siltä osin etene.

Edustaja Vigelius toivoi, että pystytään käymään keskustelua Ylestä ja eri nyansseista, jotka Ylen toimintaan liittyvät, ja mielestäni sitä on täällä tänäänkin harjoitettu aika kiitettävästi — ja kuten edustaja Ovaska mainitsi, sen suuren yleisön iloksi, joka siellä Areenan toisella puolella tätä katsoo. Täällä muun muassa käytettiin Ylestä termiä ”propagandakoneisto” yhden teidän puolueenne jäsenen toimesta, eli kyllä täällä aika vapaasti puhutaan.

Ehkä vielä Vigeliukselle tästä pohdiskelusta parlamentaarisesta työryhmästä ja kuvailemastasi toimintatavasta, jossa maan hallitus puski aina läpi omat näkemyksensä liittyen Yleen ja Ylen rahoitukseen: siitähän syntyisi myös hyvin kestävä tilanne. Jos ajauduttaisiin sille tielle — kuten raflaavasti mainitsitte siitä, miten vasemmistohallitus toimisi suhteessa oikeistohallitukseen — niin silloin Ylen toiminnasta kyllä katoaisi kaikki ennakoitavuus ja kehittäminen sun muu. Eli toisin sanoen tämä parlamentaarinen sopu, työryhmämenetelmä, tunnistaa mielestäni sen vallankäytön vapaan median, riippumattoman median, suhteen, ja toimii siksi siinä ikään kuin filtterinä. Eli tätä tilannetta, jota edustaja Vigelius hieman haikaili, ei tule tapahtumaan, ja hyvä niin. Pidän sitä ainoana kestäväenä tapana vaalia vallankäytön ja median suhdetta. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

21.18 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Jatkan keskustelua koskien monesti kuulua väitettä, joka varmasti on perusteltu. Eli monesti meille kerrotaan, että Yle on Suomen luotetuin tai luotetuimpiin kuuluva uutismedia — siis suomalaiset luottavat Ylen uutisiin. En pidä sitä kovinkaan kiistanalaisena väitteenä. Siis varmasti on näin, mutta mielestäni se ei ole kovin relevantti kysymys, koska useimmiten se Yle-kritiikki kuitenkin kumpuaa juuri siitä, että kohdentuvatko eurot Ylen sisällä oikein, ja kun Yle on paljoka muutakin kuin uutis- ja ajankohtaistoimitusta, hyvin paljon muutakin — itse asiassa se uutis- ja ajankohtaistoiminta on suhteellisen pieni, siis se ei muodosta edes puolta Ylen toiminnasta, vaan siellä on myös hyvin laaja nuorisotarjonta, viihdetarjonta, draamatarjonta, koko tämä puoli, Svenska Ylet ja kaikki — ja sen takia näkisin, että semmoinen merkityksellinen tapa mittauttaa ihmisten ja suomalaisten paitsi luottamusta Yleen niin myös heidän ajatuksiaan siitä, että saavatko he vastinetta Yle-verolleen, olisi jakaa tämä kategorioittain. Kuinka tyytyväinen olet Ylen uutistarjontaan, ja koetko saavasi veroeuroillesi vastinetta? Se on yksi kysymys. Toinen kysymys voisi olla, että kuinka tyytyväinen olet Ylen viihdetarjontaan, ja koetko saavasi siinä verorahoillesi vastinetta? Kuinka tyytyväinen olet Ylen realitytarjontaan, ja koetko saavasi maksamillesi Yle-veroille vastinetta? En tiedä, onko tällaista kyselytutkimusta järjestetty koskaan. Tiedän, että se on ylätasoisesti järjestetty, eli ihmisiltä on kysytty ylipäättään, että koetko saavasi Ylen ohjelmistolla riittävästi vastinetta maksamillesi Yle-verolle. Maaseudun Tulevaisuus on siis mittauttanut tätä useina vuosina, ja itse

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

asiassa se on tuottanut aika mielenkiintoisia tuloksia. Nimittäin parisen vuotta sitten muistaakseni noin 40 prosenttia suomalaisista vastasi, että ei, en koe saavani riittävästi vastinetta maksamalleni Yle-verolle. Se on minusta aika merkityksellinen luku jo, jos kolmannes tai nelisenkymmentä prosenttia suomalaisista ajattelee, ettei saa vastinetta verolle, jota maksaa. [Jouni Ovaska: Varsinkin sosiaali- ja terveyspalveluista!]

Näin ajattelisin, että se keskustelu, mitä täällä käydään, on enemmän kuin tarpeellista ja sitä ei missään tapauksessa tule lopettaa vain siksi, että nyt on tehty parlamentaarinen päätös tuleviksi vuosiksi. Ei, nyt pitää katsoa jo seuraavalle hallituskaudelle, kun ehkä seuraavia päätöksiä Yleä koskien tullaan tekemään.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

21.21 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Nähdäkseni yksi merkityksellisin asia on kuitenkin se, että kun kysyttiin suomalaisilta, mistä leikataan ensimmäisenä, jos valtion taloutta tasapainotetaan, niin siellä Yle nousee top kymppi -listalle. Totta kai silloin Yleisradion pitää olla mukana, etenkin kun meillä on näitä parametrejä siitä, kuinka kallis Yle on, esimerkiksi, kun sitä vertaillaan Tanskaan taikka Ruotsiin.

No, tämä menee nyt vähän tämmöiseksi pohdinnaksi, mutta itse olen ajatellut — siis korostan, että tämä on henkilökohtaista ajattelua siitä, mikä voisi olla ratkaisu Ylen tulevaisuuden osalta — että yksi vaihtoehto olisi pitää veronmaksajien rahoittamana uutis- ja ajankohtaistoiminta ja ehkä jotain muuta pientä siihen kylkeen ja sitten sieltä irrotettaisiin se draama, reality ja selkeä viihdepuoli omaan yhtiöönsä. Tällöin sen Ylen tämän puolen voisi tilata kuka tahansa käyttäjä. Elikkä joku suomalainen voisi päättää, että minä haluan kuukausimaksulla maksaa tästä draama-, viihde- ja realitypuolesta esimerkiksi 10 euroa tai 12 euroa kuukaudessa. Se uutis- ja ajankohtaistoiminta jäisi tähän nykyiseen Yleisradioon, ja vastaavasti tämä muu puoli irrotettaisiin kaupalliseen toimintaan. Tällä me voitaisiin laskea Yle-veroa ja jättää markkinoiden päätettäväksi se, kuinka moni on kiinnostunut maksamaan esimerkiksi Pillupäiväkirjoista ja vastaavasta tuotannosta. Ja tällöin ei tarvitsisi käydä tätä taistelua, vaan mehän nähtäisiin joka kuukausi se, kuinka moni ihminen haluaa ostaa sen, vai eikö halua ostaa sitä. Ja sitten jos ei kukaan halua maksaa siitä, mitä Yle tuottaa siinä draama-, viihde- ja realitypuolella, niin silloinhan se yhtiö menee tietenkin konkurssiin. Mutta uutis- ja ajankohtaisohjelmat turvattaisiin, ja ehkä jotain muita pieniä toimintoja, joilla ei ole kaupallisia edellytyksiä muilla toimijoilla, pidettäisiin täällä veronmaksajien kustannettavana. Tämä voisi olla yksi semmoinen kompromissivaihtoehto, jossa turvattaisiin se kaikista tärkein osa ja altistettaisiin kilpailulle tämä realitypuoli. Tämä olisi ehkä paras idea, mikä voitaisiin toteuttaa hyvinkin nopeasti, jos sille tahtoa löytyisi. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

21.23 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Yhdyn hieman samanlaisiin ajatuksiin kuin mitä edustaja Bergbom tässä edellä esitti, eli ajatukseen siitä, että mahdollistaisimme yhä useammalle suomalaiselle sen, että he voisivat lompakollaan äänestää siitä, saavatko rahalleen vastinetta. Pitäisin sitä erityisen perusteltuna siis tapauksissa, joissa meille tarjotaan hyvin laajaa viihdetarjontaa, podcast-tarjontaa, televisiotarjontaa, tavallaan nettitarjontaa Ylen toimesta, ja ne sisällöt ovat hyvin monilta osin varsin päällekkäisiä kaupalli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

sen tuotannon kanssa. Enkä puhu pelkästään mistään kaupallisista tv-kanavista, vaan ylipäätään niiden omista suoratoistopalveluista, ulkomaisista suoratoistopalveluista, niistä musiikkitarjontoista, YouTubea, erilaisista blogaajapalveluista — satojatuhansia katsojia, miljoonia katsojia, somealustoilla valtavat määrät sekä suomenkielistä että täysin suomalaista sisällöntarjontaa.

Monesti meille sanotaan, että jos Ylen rahoitusta vähennetään, niin se olisi ikään kuin jonkinlainen hyökkäys suomalaista kulttuuria tai suomalaista sisällöntuotantoa vastaan. Se on kuitenkin aika mielenkiintoinen ajatus maailmassa, jossa ei ole koskaan ollut näin paljon suomalaista kulttuuria, suomenkielistä sisältöä ihmisten näin helposti ja halvalla saatavutettavissa. Koskaan ihmishistoriassa ei ole ollut ihmisillä näin helppoa saada käsiinsä suomalaista kulttuuria, suomalaista sisältöpalvelua, ja näin halvalla. Avatkaa YouTube: voitte katsoa sieltä valtavasti suomalaista hyvää asiasisältöä, hyvää viihdesisältöä, hyvää tosi-tv:tä, realityä, lifestyleä, dokumentaarista sisältöä — suomen kielellä. Ja sitten kun vielä laajennetaan siihen ulkomaalaiseen tuotantoon, niin herranpieksut sentään, siis siellä on niin paljon sisältöä, että koko suomalainen kansakunta ei ehtisi kuluttaa sitä, vaikka katsoisimme yötä päivää sitä kaikkea hyvää sisältöä, mitä meille tuotetaan käytännössä vain mainostuloja vastaan tällä hetkellä markkinoilla. Ja samaan aikaan ajatellaan, että ikään kuin sen kaiken pitäisi olla Ylen vastuulla tarjota meille viihteet ja dokkarit ja realityt ja kaikki.

Ehkä johonkin pisteeseen asti voidaan ajatella, että suomalaiset haluavatkin sitä, että siellä on Elämäni Biisejä ja linnanjuhlia ja ampumahiihtoja ja vastaavanlaista ohjelmatuotantoa. Mutta en minä usko, että näidenkään tuotantojen perusteella suomalaiset ovat ihan valmiita enää tässä ajassa maksamaan itse Ylen kautta vielä kaikkia näitä erillisiä viihdesisältöjä, joita täälläkin on lueteltu monen monta tuntia jo.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska.

21.26 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Yle toivottavasti elää ajassa, ja ehkä Ylellä joku kuuntelee tätäkin keskustelua. Onneksi ollaan kuitenkin tultu pois niistä ajoista, jolloin sensuuri tai poliittiset puolueet päättivät ohjelmiston sisällön. Aikoinaan 60-luvulla syytettiin vasemmiston agendajournalismista ja milloin mistäkin. Ehkä samaa syytöstä tulee täällä hiukan nytkin vasemmiston suuntaan, mutta onneksi se käydään nyt täällä. Silloin 60-luvulla se käytiin yhtiön sisällä ja mietittiin, että mitä ohjelmia täällä lähetetään kulloistenkin poliittisten pyrkimysten mukaan.

Eilen käytiin hyvä keskustelu tässä salissa kulttuuripoliittisesta selonteosta, ja erityisesti hallituspuolueiden riveistä, mutta myös oppositiosta, katsottiin, että noin miljardi puolitoista käytetään kulttuuriin rahaa. Näissä luvuissa monessa kohtaa nostettiin esiin myös se Ylen osuus kulttuuritarjonnasta. Tämä parlamentaarinen työryhmäkin lähti siitä, että olisi vielä myös tällaisia vahvoja toimijoita, jotka tekevät sitä kulttuuria, ostavat tuotantoja, tuottavat ja työllistävät ihmisiä erityisesti näinä vaikeina aikoina, kun hallitus tekee kovia leikkauksia kulttuuriin. Silloin haetaan vielä keinoja, että mitkä tässä maassa ylläpitäisivät sitä taidetta ja sivistystä myös sitä kautta, kun muuten joudutaan paljon säästämään. Se oli meillä yksi perustelu myöskin, kun me kirjasimme parlamentaarisessa työryhmässä näin kuin kirjasimme. Eli me näemme, että Yle puolustaa kulttuuritarjontaa.

Tässä tuli YouTube mainittua, ja kehoitettiin menemään YouTubeen. Siellä varmasti on hyvää tarjontaa, mutta sitä enemmän siellä on myös sitä mainontaa, joka vie niitä mainos-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

tuloja meidän kotimaisilta mediayhtiöiltä. Tämä on tämmöinen ikuinen kierre, ja aina päätäjänä miettii, että kuka niitä verotuloja saisi. Me tarvitsisimme verotuloja myös niiltä kansainvälisiltä jäteiltä — siitä mainonnasta, mitä ne pyörittävät — tänne Eurooppaan ja tänne suomalaisten veronmaksajien käyttöön takaisin.

Palaan siihen, että tämä ongelma meillä on edelleen ratkaisematta. Tämä kansalaisaloite ei ratkaise sitä. Mutta varmasti tulee mielenkiintoiset kuulemiset tästäkin, ja julkinen kuuleminenhan me sitten ensimmäisenä järjestetään myöskin Ylen osalta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

21.29 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Ovaska, kun suomalainen sisällöntuottaja tuottaa sisältöä erilaisille alustoille, joista YouTube on ehkä paras esimerkki, koska se on selvä ansaintaväline monelle suomalaiselle sisällöntuottajalle, niin uskonpa, että nämä sisällöntuottajat kyllä maksavat veronsa Suomeen. Uskon, että erityisesti he, jotka kovasti siellä alustalla menestyvät, maksavat itse asiassa aika suuriakin veroja Suomeen, jos ei muuten, niin viimeistään siinä kohtaa, kun he alkavat käyttämään niitä tienestejään tässä maassa ja maksavat sen myötä arvonnäköveroä. Monihan heistä on käytännössä yksinyrittäjä, joka yksinyrittämisellään menestyy, tuottaa suomalaisille sisältöä, jota sadattuhannet, parhaimmillaan kuukausitasolla ehkä useat miljoonat, suomalaiset käyttävät. Siis yksittäinen sisällöntuottaja tässä ajassa saattaa palvella miljoonalukuista suomalaista yleisöä kuukausitasolla. Yksi sisällöntuottaja, joka editoi itse videonsa, käsikirjoittaa ne, julkaisee ne, hoitaa kaiken itse ja maksaa sitten veronsa lopulta vielä Suomeen.

Tämä on minusta se tämän ajan kauneus. Vaikka monesti puhutaan siitä, mikä kaikki tässä ajassa on pienesti pielessä, kun on tullut sosiaalinen media, on tullut internet, on tullut polarisaatio ja kärjistyminen ja kaikki tämä, niin tosiasiallisesti meillä on valtavasti kulttuuritarjontaa, meillä on valtavasti viihdetarjontaa, meillä on asiasisältöjä, meillä on kaikkea tätä. Se on lisääntynyt nimenomaan markkinoilla, ei julkisella rahalla, ei julkista rahaa lisäämällä, vaan se on syntynyt markkinoilla markkinaehtoisesti, yleensä vielä pitkälti perustuen siihen, mikä ihmisiä kiinnostaa, koska markkinat toimivat sen mukaan, mikä ihmisiä kiinnostaa, mitä he klikkaavat, mitä he katsovat, minkä sisällön ääressä he pysyttelevät mahdollisimman pitkään. Se tuottaa meille markkinoille tällä hetkellä hyvin laajan kattauksen erilaisia sisältöjä täysin kaupallisin ehdoin — täysin kaupallisin ehdoin. Ja kun monesti ollaan huolissaan Ylen kohdalla siitä, että pienellä hinnalla, jota pienituloisimmat eivät maksa edes Yle-veron muodossa, saadaan kaikille suomalaisille tulotasosta riippumatta hyvää sisältöä, niin nämä kaupalliset sisällöt monelta osin monilla alustoilla monissa suoratoistopalveluissa, ainakin kotimaisissa YouTubeen kaltaisissa, ovat täysin ilmaisia myös niille pienituloisille. Heistä todennäköisesti jokaisella, likimain jokaisella, on nettiyhteys.

Suomalaisilla ei koskaan ole ollut näin suurta viihde-, media-, asiasisältö-, uutistarjontaa saatavillaan. Siksin näen, että voisi olla perusteltua tässä ajassa tarkastella, kuinka paljon sitä julkisella rahalla tuetaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Ja sitten vielä valiokunnan puheenjohtaja Ovaska.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 10/2025 vp

21.32 **Jouni Ovaska kesk:** Arvoisa puhemies! Todellakin maksavat veronsa, näin on, mutta tässä oli kyse myös siitä mainonnasta, mikä siinä tulee, ja siitä, miten näitä hyödynnetään. Valitettavasti nämä uutiset maailmalta somejäteistä, Elon Muskista, Zuckerbergistä ja kumppaneista kyllä saavat aikaan huolia siitä, mitä EU pystyy tekemään, kun nämä somejätit ovat meitä vastassa. Tämä on myös ehkä laajempi kysymys kuin vain se, että mietitään tätä budjettia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.